

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
189/21. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2021. október 21.

A C-845/19. és C-863/19. sz. egyesített ügyekben hozott ítélet
Okrazhna prokuratura – Varna

A Bíróság pontosítja a bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról szóló irányelv egyes rendelkezéseit

Ezzel az irányelvvel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi olyan vagyontárgynak az állam javára történő elkobzását, amelyről azt állítják, hogy a bűncselekmény elkövetőjétől különböző személy tulajdonát képezi, anélkül hogy az említett személynek lehetősége lenne az elkobzás iránti eljárásban félként részt venni

Büntetőjogilag elmarasztaltak két bolgár állampolgárt (a továbbiakban: az érintettek), mert 2019 februárjában Várnában (Bulgária) forgalmazás céljából engedély nélkül különösen veszélyes kábítószereseket birtokoltak. Elítélésüket követően az Okrazhna prokuratura – Varna (várnai regionális ügyészség) az Okrazhen sad Varnától (várnai regionális bíróság) az érintettek lakásában tartott házkutatás során talált pénzüsszegek elkobzását kérte.

A bírósági tárgyaláson az érintettek kijelentették, hogy a lefoglalt pénzüsszegek a családtagjaik tulajdonát képezik. Ez utóbbi személyek nem vettek részt az említett bíróság előtti eljárásban, mivel a nemzeti jog ezt számukra nem tette lehetővé. Ugyanezen bíróság megtagadta az említett pénzüsszegek elkobzásának elrendelését, mivel úgy ítélte meg, hogy az a bűncselekmény, amely miatt az érintetteket elítélték, nem olyan jellegű, hogy gazdasági hasznot eredményez. Továbbá, bár léteznek bizonyítékok, hogy az érintettek értékesítettek kábítószereseket, ilyen bűncselekmény miatt nem folytattak velük szemben büntetőeljárást, és nem is marasztalták el őket. A várnai regionális ügyészség azzal érvelve vitatta ezt az ítéletet, hogy az említett bíróság a vonatkozó nemzeti rendelkezések alkalmazása során nem vette figyelembe a 2014/42 irányelvet.¹

E körülmények között a kérdést előterjesztő bíróság úgy határozott, hogy kérdéseket intéz a Bírósághoz, mégpedig arról, hogy a 2014/42 irányelv alkalmazásához szükséges-e határokon átnyúló helyzet fennállása, valamint az ezen irányelv által előírt elkobzás terjedelméről, továbbá azon harmadik személy hatékony jogorvoslathoz való jogának terjedelméről, aki azt állítja magáról, illetve akiről más azt állítja, hogy az elkobozni kért vagyontárgy tulajdonosa. Ítéletében a Bíróság így döntő jelentőségű kérdésekről határoz a 2014/42 irányelv hatályának és egyes kulcsfontosságú fogalmai értelmezésének pontosítása érdekében.

A Bíróság álláspontja

Először is, a Bíróság megállapítja, hogy **a kábítószeres forgalmazás céljából történő birtoklása a 2014/42 irányelv hatálya alá tartozik abban az esetben is, ha az említett bűncselekmény elkövetéséhez kapcsolódó valamennyi tényállási elem egyetlen tagállamra korlátozódik.** Az EUM-Szerződés² értelmében ugyanis az ilyen bűncselekmény az e Szerződésben hivatkozott azon különösen súlyos bűncselekmények közé tartozik, amelyek több államra kiterjedő vonatkozásúak lehetnek. Következésképpen az uniós jogalkotó hatáskörrel rendelkezik arra, az érintett területen a bűncselekményi tényállások és a büntetési tételek meghatározására a

¹ A bűncselekmény elkövetési eszközeinek és az abból származó jövedelemnek az Európai Unión belüli befagyasztásáról és elkobzásáról szóló, 2014. április 3-i 2014/42/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 127., 39. o.; helyesbítés: HL 2014. L 138., 114. o.).

² Az EUMSZ 83. cikk (1) bekezdése.

harmonizációt biztosító szabályozási minimumokat fogadjon el, és ez a hatáskör olyan helyzetekre is kiterjed, amelyekben a konkrét bűncselekmény elkövetésének tényállási elemei egyetlen tagállamra korlátozódnak.

Másodszor, a Bíróság megállapítja, hogy a 2014/42 irányelv nem csak az abból a bűncselekményből származó, gazdasági hasznot eredményező vagyon elkobzásáról rendelkezik, amely miatt e bűncselekmény elkövetőjét elítélték, **hanem a bűncselekmény elkövetőjének tulajdonában lévő olyan vagyon elkobzásáról is, amelynek tekintetében az eljáró nemzeti bíróság meggyőződött arról, hogy más bűncselekményekből származik.** Az ilyen elkobzást azonban az említett irányelvben előírt biztosítékokkal³ összhangban kell végrehajtani és azzal a feltétellel, hogy a bűncselekmény, amely miatt az elkövetőt elítélték, szerepel az irányelvben felsoroltak között⁴ és e bűncselekmény közvetlenül vagy közvetve valószínűleg gazdasági hasznot eredményez.

Az elkobzás első típusát illetően az szükséges, hogy **az elkobozni kért vagyon abból a bűncselekményből származzon, amely miatt az elkövetőjét jogerősen elítélték.**

A második eset, vagyis a kiterjesztett hatályú elkobzás⁵ tekintetében a Bíróság egyrészt kifejti, hogy annak meghatározásakor, hogy valamely bűncselekmény közvetlenül vagy közvetve gazdasági hasznot eredményezhet-e, **a tagállamok figyelembe vehetik az elkövetés módját, például azt, ha a bűncselekmény tényállási eleme, hogy azt szervezett bűnözéssel összefüggésben vagy rendszeres haszonszerzés szándékával követték el.**⁶ Másfelől a nemzeti bíróság azon meggyőződésének, hogy az adott vagyon bűncselekményből származik, **az ügy körülményein kell alapulnia, ideértve a konkrét tényeket és a rendelkezésre álló bizonyítékokat.**⁷ Ennek során e bíróság figyelembe veheti különösen a szóban forgó vagyon értéke és az elítélt személy jogszerű jövedelme közötti aránytalanságot.⁸

Végezetül a harmadik féltől történő elkobzás⁹ feltételezi annak bizonyítását, hogy **a jövedelmet a gyanúsított vagy vádlott harmadik félre átruházta, illetve hogy harmadik fél ilyen jövedelmet szerzett, valamint hogy e harmadik fél tudomással bírt arról, hogy az átruházás vagy a szerzés célja az elkobzás elkerülése volt.**

Harmadszor, a Bíróság úgy ítéli meg, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben értelmezett 2014/42 irányelvvel **ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi az állam javára olyan vagyontárgy elkobzását, amelyről azt állítják, hogy a bűncselekmény elkövetőjétől különböző személy tulajdonában áll, anélkül hogy e személynek lehetősége lenne részt venni az elkobzás iránti eljárásban.** Ezen irányelv ugyanis megköveteli a tagállamoktól, hogy hozzák meg az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy az irányelvben előírt intézkedések által érintett személyek – ideértve azon harmadik személyeket, akik azt állítják magukról, illetve akikről más azt állítja, hogy az elkobozni kért vagyontárgyak tulajdonosai – **rendelkezzenek a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való joggal.**¹⁰ Ezen túlmenően az irányelv számos különleges biztosítékot ír elő az ilyen harmadik személyek alapvető jogai védelmének biztosítása érdekében. E biztosítékok között szerepel **az ügyvédi segítség igénybevételéhez való jog a teljes vagyoneklobzási eljárás során,**¹¹ amely nyilvánvalóan magában foglalja e harmadik személyek azon jogát, hogy ezen eljárás keretében meghallgassák őket, ideértve a jogot az elkobzással érintett vagyontárgyakra vonatkozó tulajdonjoguk érvényesítésére.¹²

³ A 2014/42 irányelv 8. cikkének (8) bekezdése.

⁴ A 2014/42 irányelv 5. cikkének (2) bekezdése.

⁵ A 2014/42 irányelv 5. cikke.

⁶ A 2014/42 irányelv (20) preambulumbekkezdése.

⁷ A 2014/42 irányelv (21) preambulumbekkezdése.

⁸ A 2014/42 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése.

⁹ A 2014/42 irányelv 6. cikke.

¹⁰ A 2014/42 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése.

¹¹ A 2014/42 irányelv 8. cikkének (7) bekezdése.

¹² A 2014/42 irányelv 8. cikkének (9) bekezdése.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499